॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ बहवःपुरुषाब्रह्मन्निति पुरुषाणांस्रष्टापिपुरुषांतरंप्रणमतीत्याश्चर्यं संघातादन्यःपुरुषोनास्तीतिभावः ॥ २३ ॥ २४ ॥ बहवःपुरुषाःपुत्रेति येसंघातात्मानस्त्वयाउदाहृताः एतदतिक्रांतंप्रत्यक्षेणैवापहृतविषयंवेदाप्रतिपाद्यंनैतद्द्रष्टव्यमित्यर्थः अनधिगतार्थज्ञापकंहिप्रमाणं आत्मभेदश्चाधिगतएवेतिनशास्त्रस्यविषयः तत्परत्वेग्निर्हिमस्यभेषजमितिवत्शास्त्रस्यानुवादकत्वापत्तेः अतस्तत्त्वमस्यादिवाक्यंनगौणभेदपरमित्यर्थः ॥ २५ ॥ आधारोऽधिष्ठानं एकस्यविराजः सोपाधिकत्वेपिपुरुषस्यैकत्वमस्तिकिमुतनिरुपाधिकत्वेइतिभावः ॥ २६ ॥ वि

पितामहउवाच स्वागतंतेमहाबाहोदिष्ट्याप्राप्तोसिमेंतिकं ॥ कच्चित्तेकुशलंपुत्रस्वाध्यायतपसोःसदा ॥ १५ ॥ नित्यमुग्रतपास्त्वंहिततःपृच्छामितेपुनः॥ ॥ १६ ॥ रुद्रउवाच त्वत्प्रसादेनभगवन्स्वाध्यायतपसोर्मम ॥ कुशलंचाव्ययंचैवसर्वस्यजगतस्त्वथ ॥ १७ ॥ चिरदृष्टोहिभगवान्वैराजसदनेमया॥ ततोहं पर्वतंप्राप्तस्त्विमंत्वत्पादसेवितं॥ १८ ॥ कौतूहलंचापिहिमेएकांतगमनेनते ॥ नैतत्कारणमल्पंहिभविष्यतिपितामह ॥ १९ ॥ किंनुतत्सदनंश्रेष्ठंक्षुत्पिपासाविवर्जितं॥ सुरासुरैरध्युषितंऋषिभिश्चामितप्रभैः॥ २० ॥ गंधर्वैरप्सरोभिश्चसततंसंनिषेवितं॥ उत्सृज्येमंगिरिवरमेकाकीप्राप्तवानसि॥ २१ ॥ ब्रह्मोवाच वैजयंतोगिरिवरःसततंसेव्यतेमया ॥ अत्रैकाग्रेणमनसापुरुषश्चिंत्यतेविराट्॥ २२ ॥ रुद्रउवाच बहवःपुरुषाब्रह्मंस्त्वयास्रष्टाःस्वयंभुवा॥ स्रष्टृज्यंतेचापरेब्रह्मन्सचैकःपुरुषोविराट् ॥ २३ ॥ कोह्यसौचिंत्यतेब्रह्मंस्त्वयैकःपुरुषोत्तमः ॥ एतन्मेसंशयंब्रूहिमहत्कौतूहलंहिमे ॥ २४ ॥ ब्रह्मोवाच बहवःपुरुषापुत्रत्वयासमुदाहृताः ॥ एवमेतदतिक्रांतंद्रष्टव्यंनैवमित्यपि ॥ २५ ॥ आधारंतुप्रवक्ष्यामिएकस्यपुरुषस्यते ॥ बहूनांपुरुषाणांसयथैकायोनिरुच्यते॥ २६ ॥ तथातंपुरुषंविश्वंपरमंसुमहत्तमं ॥ निर्गुणंनिर्गुणाभूत्वाप्रविशंतिसनातनं ॥ २७ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशां०मोक्ष०प०नारायणीयेब्रह्मरुद्रसंवादेपंचाशदधिकत्रिशततमोऽध्यायः॥ ३५० ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ब्रह्मोवाच शृणुपुत्रयथात्वेषपुरुषःशाश्वतोव्ययः॥ अक्षयश्चाप्रमेयश्चसर्वगश्चनिरुच्यते॥ १॥ नसशक्यस्त्वयाद्रष्टुंमयान्यैर्वापिसत्तम॥ सगुणैर्निर्गुणैर्विश्वोज्ञानदृश्योह्यसौस्मृतः॥ २ ॥

श्वंविराजं परमंसूत्रात्मानं सुमहत्तमंकारणं निर्गुणंशुद्धं अनेनानिरुद्धप्रद्युम्नसंकर्षणवासुदेवाःक्रमेणोक्ताः तत्रनिर्गुणस्यैवनिर्गुणेवासुदेवेप्रवेशइत्यर्थः ॥ २७ ॥ इतिशांतिपर्वणिमोक्ष०प०पंचाशदधिकत्रिशततमोऽध्यायः ॥ ३५० ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ इदमेवपुरुषैकत्वंदृष्टांतैरुपपादयन्कृत्स्नस्यमोक्षशास्त्रस्यार्थमुपसंहरति शृणुपुत्रेत्यादिना पुरुषःपूर्णत्वात् शाश्वतःआद्यंतशून्यत्वात् अव्ययःअपरिणामित्वात् अतएवअक्षयःअपचयहीनः अप्रमेयःवाङ्मनसातीतत्वात् सर्वगःसर्वोपादानत्वात् ॥ १ ॥ सगुणैःबुद्धींद्रियादिसहितैः निर्गुणैःशमादिहीनैर्मूढैः विश्वोविश्वात्माज्ञानेनचिन्मात्रेणैवदृश्यः स्वयंप्रकाशइत्यर्थः ॥ २ ॥

Digitized by Google